

ساخته شده و بسیاری نیز در حال ساخت هستند.

به این ترتیب از یک سو ورزش و امکانات ورزشی در روسیه به سرعت مسیر توسعه و پیشرفت را طی کرده و از سوی دیگر ورزش پلی برای معرفی شرکت‌های روس در زمینه‌های مختلف به جهان شده.

از این رو اکنون شاید بهتر به ضربه مهلکی که به تزارها با تصمیم و رأی اخیر «آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ» وارد شده پی ببرید؛ تصمیمی که بر اساس آن کشور روسیه به مدت چهار سال از شرکت در بازی‌های جهانی المپیک و نیز تمام مسابقات بین‌المللی محروم خواهد بود؛ به این ترتیب هیچ‌یک از ورزشکاران روسی اجازه شرکت در رقابت‌های المپیک تابستانی ۲۰۲۰ توکیو و المپیک زمستانی ۲۰۲۲ پکن و همچنین جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر را نخواهند داشت. این سنگین‌ترین مجازات یک کشور از سوی آژانس مبارزه با دوپینگ در تاریخ ورزش جهان است.

مبارزه با فساد یا جنگ سردی دیگر؟

آقای «کریستوفر استیل» جاسوس سابق بریتانیا، با انبوهی از موهای خاکستری رنگ، در حالی که در کارش اصلاً علاقه‌ای به جلب توجه دیگران نداشت، در بهار ۲۰۱۰ اخبار نگران‌کننده‌ای مبنی بر علاقه ناگهانی «ولادیمیر پوتین» به فوتبال دریافت کرد، کسی که تمام طول عمرش، هوادار بزرگ هاکی روی یخ بود.

این اتفاق سال‌ها قبل از اقدامات «استیل» در پرونده مشهورش علیه دونالد ترامپ – ملاقات مخفیانه رئیس‌جمهور آمریکا در پراگ، پایتخت جمهوری چک– رخ داد. آقای استیل، در سال ۲۰۱۰ از مأموران برجسته و جدی MI۶ (سازمان اطلاعات و جاسوسی انگلیس) به حساب می‌آمد که به تازگی بازنشسته شده و شرکت جاسوسی خصوصی‌اش را در لندن افتتاح کرده بود. احتمالاً او خودش تأسیس این دفتر را فصل جدیدی در زندگی حرفه‌ای قلمداد می‌کرد، فصلی به نسبت آرام‌تر از فصل قبل؛ اما آنچه اتفاق افتاد بر زندگی او و افراد زیادی عمیقاً تأثیر گذاشت و حتی به تحقیقات گسترده علیه ترامپ و پرده‌برداری از نقش مخفی و در سایه روسیه در جهان مدرن امروزی منجر شد.

در میان اولین موکلان مأمور استیل، نام گروهی از سرمایه‌گذاران ثروتمند و شرکت‌های بزرگ که از میزبانی انگلیس در جام جهانی ۲۰۱۸ حمایت می‌کردند، به چشم می‌خورد. همانطور که می‌دانید آخرین میزبانی انگلیس از رقابت‌های جام جهانی به سال ۱۹۶۶ برمی‌گشت و با سپری شدن سال‌های متمادی، امید فوتبال دوستان انگلیسی برای میزبانی مجدد از بزرگ‌ترین فستیوال فوتبال جهان، روز به روز کمرنگ‌تر می‌شد. انگلیسی‌ها ابداع کننده فوتبال امروزی در قرن نوزدهم میلادی بودند و از آغاز قرن بیست‌ویکم به نظر می‌رسید که با داشتن انبوهی از ورزشگاه‌های مدرن و جهانی، هتل‌ها، بزرگراه‌ها و فرودگاه‌های بزرگ، از تمام شرایط میزبانی این رقابت‌ها برخوردار هستند.

دولت بریتانیا ۱/۲ میلیون پوند بالاتر از هزینه ۱۷ میلیون پوندی را نیز تقبل کرد و افراد مشهوری نظیر شاهزاده ویلیام، «دیوید بکهام» و «دیوید کامرون» نخست وزیر وقت انگلیس، برای حمایت از نامزدی انگلیس در عرصه جهانی پای به میدان گذاشتند.

دلیل استخدام آقای استیل، تجارب و ارتباطاتش با مقامات و بازرگانان روسی به واسطه فعالیت‌های مخفیانه‌اش در دهه ۹۰ میلادی در روسیه– یکی از شش کشور خواهان میزبانی جام جهانی– بود. او با نقشه‌های روس‌ها آشنایی داشت و مأموریتش در بهار ۲۰۱۰، پیدا کردن هر چیز مرتبط با خواسته و پیشنهاد روسیه برای کسب میزبانی جام جهانی بود. زمانی که بحث منافع ملی در میان باشد، دیگر هر چیزی مجاز است. به قول معروف هدف وسیله را توجیه می‌کند و از این رو برای تحقق منافع ملی، هر حقه، کلک و حتی افشای رسوایی، با چراغ سبز روبه‌رو می‌شود. از سوی دیگر نیز کاملاً مشخص بود که روس‌ها برای کسب میزبانی، به کمک‌های بسیار زیادی نیاز خواهند داشت.

در آن زمان در نظر بیشتر شاهدان عینی و کارشناسان، روسیه تهدیدی جدی برای انگلستان در راه کسب میزبانی بزرگ‌ترین فستیوال فوتبال جهان محسوب نمی‌شد با این حال منابع پنهان آقای استیل، داستانی متفاوت را بازگو می‌کردند. ولادیمیر پوتین که در آن زمان به مدت ۴ سال دیگر زمام امور را در دست گرفته بود، میزبانی از رقابت‌های جام جهانی را برای نشان دادن قدرت روسیه و البته خودش، بسیار ضروری و حیاتی می‌دید، از این رو خواهان کسب میزبانی رقابت‌ها تحت هر شرایط و با هر قیمتی بود.

طی چند ماه، آقای استیل اخبار زیادی مبنی بر رایزنی جدی مقامات روسی و نزدیکان پوتین با کشورهای رأی‌دهنده دریافت کرد. رایزنی‌های از جنس معاملات مخفیانه گاز (کمپانی پرمیوم)، گاز در ازای رأی و حتی تهدید برخی از کشورها مبنی بر فسخ قرارداد گازی بود. در این حین هدایای گران‌قیمت فراوانی نیز در بازه‌های زمانی مختلف از سوی روسیه به اعضای رأی‌دهنده فیفا اهدا شد. آنها حتی «رومن آبراموویچ» مالک ثروتمند باشگاه لندنی چلسی را به آفریقای جنوبی، محل برگزاری جام جهانی ۲۰۱۰ اعزام کردند تا «سپ بلاتر» رئیس وقت فیفا را برای اهدای میزبانی به روسیه، ترغیب کند. تمامی این اقدامات تنها یک معنی داشت؛ افزایش تلاش روس‌ها برای «کسب میزبانی

به هر قیمتی».

جاسوس بازنشسته، یافته‌های خود را به دست موکلان خود رسانید؛ موکلانی که حامی میزبانی انگلیس بودند و با اعتماد به نفسی بالا، بدون اینکه ذره‌ای از روسیه احساس خطر کنند، کمپین‌شان را پیگیری می‌کردند. در جولای ۲۰۱۰، یعنی درست پنج ماه قبل از اعلام رأی فیفا درباره میزبان جام جهانی، استیل این اطلاعات را در اختیار گروه دیگری که تصور می‌کرد ممکن است به آنچه که روسیه انجام می‌دهد علاقه‌مند باشند گذاشت؛ مأموری از سازمان FBI. بدون شک، FBI به اینکه انگلیس میزبان تورنمنت می‌شود یا نه، چندان اهمیت نمی‌داد اما مسئول تیم رسیدگی به جرایم سازمان‌یافته در منطقه «اوراسیا» در FBI، مأمور این پرونده شد؛ مأموری که به دنبال فرصتی بود تا توطئه‌های روس‌ها را خنثی کند. بعد از درهم شکستن جبهه باندهای تبهکار روس در نیویورک، این تیم اهداف خود را معطوف به جرایم مالی برون مرزی، شامل افراد وابسته به حکومت روسیه و سردستگان‌شان کرده بود. از این رو اطلاعات مأمور استیل درباره اقدام روس‌ها در پرداخت رشوه به سران فیفا برای کسب میزبانی جام جهانی، یک فرصت استثنایی برای زدن ضربه‌ای مهلک بر پیکر روسیه به نظر می‌رسید. به این ترتیب، یکی از بزرگ‌ترین و مشهورترین تحقیقات درباره اختلاس و پولشویی بین‌المللی در تاریخ آمریکا آغاز شد؛ تحقیقاتی که فساد عمیق مالی در جهان فوتبال را بر ملا کرد. طی پنج سال، تیمی متشکل از مأموران FBI و اداره مالیات آمریکا (IRS)، زیر نظر چندین کارآگاه جوان و بانگیزه به صورت مخفیانه به کاوش گوشه‌های تاریک فوتبال، بررسی حساب مقامات و تحقیق درباره سندهای مالی پرداختند تا با جمع‌آوری پرونده‌ای قانع‌کننده، اثبات کنند که فوتبال، این ورزش زیبا و دوست‌داشتنی، به منبع مالی بزرگ باندهای خلافتکار و جولانگاه سندیکاهای سازمان‌یافته، تبدیل شده است.

تحقیقات در نهایت در روز ۲۷ مه ۲۰۱۵، در دسترس عموم قرار گرفت؛ درست هم‌زمان با دستگیری هفت نفر از سران فیفا در زوریخ. پایه‌های محبوب‌ترین ورزش جهان به شدت دچار لرزش شده بود و بسیاری از مدیران فیفا به اتهام دریافت صدها میلیون دلار رشوه، به زیر کشیده شدند. طی چند روز، «سپ بلاتر» رئیس دست‌نیافتنی فیفا، طی بیانیه‌ای استعفای خود را اعلام کرد و چند روز بعد او نیز تحت بازجویی قرار گرفت. البته بلاتر جزو دستگیرشدگان نبود اما با توجه به مدارک موجود در پرونده، به مدت شش سال از انجام هرگونه فعالیت فوتبالی منع شد.

وزارت دادگستری ایالات متحده آمریکا، کاری را انجام داد که عده کمی از هواداران پرشمار فوتبال آن را ممکن می‌دانستند. فیفا و مسئولان آن در زوریخ خیال می‌کردند که از هرگونه دخالت و یا مقررات بین‌المللی مصون هستند و هیچ‌کس نمی‌تواند در کارشان خدشه‌ای وارد کند اما در نهایت همگی برای اقدامات غیرقانونی‌شان در برابر قانون زانو زدند. البته کرملین و شخص پوتین، بی‌توجه به همه این اقدامات، به حمایت خود از بلاتر ادامه داد و عملیات FBI را مداخله‌جویانه، سیاسی و نوعی جنگ سرد خطاب کرد.

این تحقیقات رابطه‌ای قوی و قابل اعتماد میان آقای استیل و مجربان قانون آمریکا ایجاد کرد و از این رو، استیل در جولای ۲۰۱۶ باز هم پرونده‌ای سری از زدوبندهای مخفیانه کمپین انتخاباتی دونالد ترامپ با دولت روسیه و دخالت روس‌ها در انتخابات ریاست جهوری آمریکا را به همان مأمور FBI تحویل داد.

این حقیقتی غیر قابل انکار است که پرونده تحقیقات فیفا به موفقیتی عظیم و نمایی درخشان از تحقیقات جامع

پلیس تحت نظارت و رهبری آمریکا تبدیل شد، تحقیقاتی که نیمی از کشورهای جهان را به آغاز تحقیقات‌شان علیه فیفا در خاک خود ترغیب کرد. با این حال در این پرونده و دفاعیات وکلای مدافع متهمانی که به مقامات رسمی و بلند بالای فوتبال رشوه داده بودند، یک حفره آشکار به چشم می‌آمد؛ هیچ نامی از روسیه در میان نبود؛ شش هفته تحقیق مداوم، هزاران برگه سند موجود در پرونده، هفته‌ها برنامه‌ریزی، روزها بازجویی و ساعت‌ها حضور در دادگاه فدرال بروکلین اما در ظاهر روسیه به طور عجیبی مبری از هرگونه خطایی بود.

تلاش‌های آقای پوتین برای گرفتن حق میزبانی جام جهانی ۲۰۱۸، در نهایت به بار نشست و روسیه به خواسته‌اش آن هم به هر قیمتی دست یافت. نقش فیفا،

شاید زمانی که در سال ۱۹۹۱، با کناره‌گیری «میخائیل گورباچف» انحلال اتحاد جماهیر شوروی نهایی شد، کسی فکرش را نمی‌کرد که روس‌ها بتوانند همانند سابق در المپیک افتخار آفرینی کنند اما برخلاف تمام پیش‌بینی‌ها ورق برگشت تا المپیک ۱۹۹۲ به صحنه اوج گیری آمریکایی‌ها تبدیل شود. فراموش نکنید که روس‌ها به دلیل مشکلات متعددی که بعد از فروپاشی شوروی -از جمله مشکلات اقتصادی و جنگ با مبارزان چچنی- درگیرش بودند، به حدی دغدغه داشتند که توجه به ورزش در زندگی‌شان دیگر جایگاهی ویژه نداشت.

آبراموویچ و سایر نمایندگان پوتین در این مسأله با وجود از بین بردن بسیاری از مدارک در زوریخ، غیرقابل انکار بود. پس از کسب میزبانی، پوتین در میان موج فزاینده احساسات وطن‌پرستانه و ملی‌گرایانه، در ماه مارس با کسب بیش از ۷۵ درصد آرا، برای بار چهارم بر مسند قدرت تکیه زد. در چند سال گذشته، روسیه به دخالت در انتخابات کشورهای مختلف، ایجاد جنگ سایبری، مسموم کردن مأمورین سایر کشورها با گازهای عصبی، تجاوز به اراضی اوکراین و حضور در سوریه به منظور عدم ایجاد ثبات در منطقه متهم شده. بله؛ فقط متهم شده ولی اتهام هیچ‌گاه به اثبات نرسیده است. روسیه طی این سال‌ها نشان داده که «به هر قیمتی» به خواسته‌اش می‌رسد و حالا محرومیت از مسابقات و تورنمنت‌های بین‌المللی می‌تواند تزارها را بیشتر از هر چیز دیگری عصبانی کند.

ورزش اسیر نزاع دیپلماتیک واشنگتن و مسکو

«ورزش و سیاست جدای از یکدیگر است». این یک جمله کلیدی است که بارها و بارها از زبان مسئولین ورزشی و سیاسی کشورهای مختلف شنیده‌ایم، جمله‌ای که در سال‌های اخیر و به ویژه پس از نزاع دیپلماتیک آمریکا و روسیه بر سر شبه جزیره کریمه، بیشتر رنگ باخته است. دولت آمریکا به همراه هم‌پیمانان غربی‌اش بعد از تصرف شبه جزیره کریمه در اوکراین توسط روسیه، تحریم‌های سختی علیه دولت پوتین در نظر گرفت. تحریم‌هایی که تا حدودی اقتصاد روسیه را هم به لرزه درآورد. با این همه آمریکایی‌ها به این موضوع بسنده نکردند و به ایجاد هجمه علیه ورزش روسیه ادامه دادند؛ سیاستی که اکنون وادا (آژانس جهانی ضد دوپینگ) به عنوان بازوی اجرایی آن، روس‌ها را در تنگنا قرار داده است.

در اواسط آذرماه سال ۹۳ بود که روزنامه انگلیسی ساندی‌تایمز و تلویزیون ARD آلمان، اسنادی مبنی بر دوپینگ و تقلب گسترده در مسابقات جهانی دوومیدانی را منتشر کردند. بر اساس اسناد منتشره، با وجود اینکه تست خون بسیاری از این ورزشکاران صاحب مدال مشکوک گزارش شده بود اما هیچ‌کس هیچ‌کدام از آنها را مورد پیگیری قرار نداد.

پس از این افشاگری، وادا پس از ۱۱ ماه تحقیق، یک گزارش ۳۲۳ صفحه‌ای را منتشر کرد؛ گزارشی که نشان می‌داد ورزشکاران دوومیدانی، مربیان و پزشکان این رشته و حتی مأموران امنیتی روسیه به طور گسترده دست به تخلف زده‌اند. البته این گزارش در ابتدا از سوی مقامات روس تنها یک دسیسه خطاب شد اما مستندات موجود در پرونده راهی برای فرار باقی نگذاشت. مسئولان ورزشی روسیه و در صدر آنها فدراسیون دوومیدانی این کشور، ادعای وادا مبنی بر دوپینگ ورزشکاران روسی با حمایت دولت را به طور کل رد کرد اما با گسترش تحقیقات آژانس جهانی ضد دوپینگ، «والنتین بالاخینچف» رئیس فدراسیون دوومیدانی روسیه از سمت خود در فدراسیون جهانی دوومیدانی (IAAF) کناره‌گیری کرد. این کناره‌گیری پیغامی آشکار به دنیا فرستاد و روس‌ها چاره‌ای جز قبول حقیقت نداشتند. پس آن نیز با اثبات فساد مالی و دریافت رشوه یک میلیون یورویی رئیس وقت فدراسیون جهانی دوومیدانی از روسیه، «لامین دیاک» از کمیته بین‌المللی المپیک اخراج شد.

روس‌ها که خود را گوشه رینگ می‌دیدند سریعاً ۵ ورزشکار دوومیدانی‌کارشان را محروم کردند. آن هم در شرایطی که ۲۵ درصد مدال‌های روسیه در المپیک لندن در رشته‌های دوومیدانی کسب شده بود و مقامات روسی از ترس محرومیتی المپیکی، دست به محکوم و محروم کردن ۵ ورزشکارشان زدند! تلاشی که البته بی‌نتیجه ماند و وادا درخواست محرومیت روسیه از حضور در مسابقات دوومیدانی المپیک را ارائه نمود. درخواستی که با موافقت ۲۱ نفر از ۲۲ عضو هیأت رئیسه فدراسیون بین‌المللی دوومیدانی به تصویب رسید و فدراسیون بین‌المللی دوومیدانی روسیه از شرکت در تمامی مسابقه‌های رسمی این رشته برای یک سال محروم شد. به این ترتیب روسیه که به همراه چین و آمریکا، جزو بیشترین صاحبان مدال در مسابقات المپیک بود، در ریو ۲۰۱۶ و سایر مسابقات بین‌المللی با از دست دادن مدال‌های موجود در رشته دوومیدانی، به صورت جدی از رقیبانش عقب افتاد.

در ادامه و با مثبت شدن تست دوپینگ «الکسی لوچف» وزنه‌بردار مطرح روسی که رکورد رضازاده را شکسته بود، وادا باز هم پا به میدان گذاشت و اعلام کرد نمونه خون ۱۷ وزنه‌بردار دیگر روسی نیز مشکوک است. از این میان وادا پس از چند ماه تحقیق، دوپینگ ۷ وزنه‌بردار دیگر روس را قطعی اعلام و آنها را با محرومیت‌های سنگین جریمه کرد. کرملین که شرایط را بیش از پیش بحرانی می‌دید با همان سیاست قدیمی و شاید نخ‌نمای خود، لوای مبارزه با دوپینگ را بر تن کرد و ۲ وزنه‌بردار دیگرش را با محرومیت‌هایی ۴ و ۸ ساله مواجه نمود تا شاید مانع از محرومیت فدراسیون وزنه‌برداری شود. سیاستی که البته به بار نشست و وادا به محرومیت ورزشکاران بسنده نمود.

می‌دانید نکته عجیب ماجرا کجاست؟ آمریکایی‌ها که در لفاف «وادا» خود را سردمدار مبارزه با دوپینگ معرفی کرده‌اند، خودشان ورزشکاران دوپینگی فراوانی از جمله «تایسون گی» و «ماریون جونز» دارند اما در نزاع سیاسی واشنگتن و مسکو، هیچ نگاهی به سمت آمریکایی‌ها معطوف نشده است!

